

Pécsi Ítéltábla
Pf.III.20.011/2019/6. szám
Pécsi Ítéltábla
Pf.III.20.009/2018/7. szám
Pécsi Ítéltábla
Pf.III.20.109/2016/6. szám

A Pécsi Ítéltábla a Kaposvári 7. sz. Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Csernus Sándor ügyvéd ügyvédi iroda címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Kolonics Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kolonics Bálint ügyvéd, ügyvédi iroda címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében - mely perbe a dr. Cseresnyés Zsolt ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperesi beavatkozó (alperesi beavatkozó címe) az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott - a Zalaegerszegi Törvényszék 2018. december 5. napján kelt 4.P.20.969/2015/98. számú ítélete ellen az alperes 100. sorszámu fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperes marasztalását 540.000, azaz ötszáznegyvenezer Ft-ra leszállítja.

Az alperes által fizetendő elsőfokú perköltséget 558.900, azaz ötszázötvennyolcezer-kilencszáz Ft-ra leszállítja.

Az elsőfokú ítéletet az ezen felüli fellebbezett részében helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak az illetékes állami adóhatóság felhívására 31.000, azaz harmincegyezer forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesen az alperes kórházában 2014. január 23-án visszérműtétet hajtottak végre, amelynek során a jobb lábfejet mozgató szárkapocscsonti ideg megsérült, a felperes jobb lábfeje mozgásképtelenné vált, ami miatt 20% mértékű szervezeti egészségkárosodásnak minősülő testi fogyatékoságot szenvedett. Az elsőfokú bíróság a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.109/2016/6. számú másodfokú határozatával jogerőre emelkedett 33. sorszámu közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítési felelősségét a műtét során a felperest a peroneus idegsérüléssel okozati összefüggésben ért károkért.

A felperes nem vagyoni kártérítés iránti keresetéről az eljáró bíróságok részítélettel határoztak, a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.009/2018/7. számú részítéletével jogerőre emelkedett 54. sorszámú részítélet az alperest 6 millió Ft nem vagyoni kártérítés és késedelmi kamata megfizetésére kötelezte.

A felperes idegsérülés folytán bekövetkezett mozgáskorlátozottsága miatt a biztonságos lakáshasználat érdekében szükséges a lakóhelyül szolgáló családi ház akadálymentesítése. Ennek körében át kell alakítani a meglévő bejárati lépcsőt, a meglévő 5 lépcsőfok helyett más méretezéssel 6 lépcsőfokot és a lépcső tetején nagyobb méretű kilépőteret kell kialakítani. A felperes a meglévő fürdőkádát és zuhanyzót biztonságosan használni nem tudja, ezért szükséges a fürdőszoba megfelelő átalakítása is ezek elbontásával és ülőrésszel ellátott, a fürdőszoba padozatával egy síkban lévő zuhanyzó létesítése. Az akadálymentesítéshez szükséges átalakítások 927.615 Ft költséggel járnak.

A felperes a vagyoni károk megtérítésére irányuló leszállított keresetében 927.615 Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest az egészségkárosodása folytán szükséges akadálymentesítés költségeinek megtérítésére.

Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, az ingatlan átalakításának szükségessége a felperes egészségi állapotából adódóan nem indokolt és nem szükségszerű. A felperes eddig is tudta használni a bejárati lépcsőt és fürdőszobát, erre a jövőben is képes az elszorított bokaízületi mozgásbeszűkülés mellett is. Hivatkozott arra is, az átalakítások az ingatlan forgalmi értékét növelik, az értékelkedéssel a kártérítés összegét csökkenteni kell. A beavatkozó ellenkérelme is a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 927.615 Ft kártérítés, valamint 578.320 Ft perköltség megfizetésére. Nagy súllyal értékelte az igazságügyi orvosszakértő kiegészítő véleményét, annak alapján állapította meg, a felperes műtét folytán bekövetkezett egészségkárosodásával okozati összefüggésben vált szükségessé az akadálymentesítés, ami érdekében a bejárati lépcsőt és a fürdőszobát át kell alakítani. Az átalakítás költségeit az igazságügyi ingatlanforgalmi és műszaki szakértő véleménye alapján állapította meg úgy, hogy a szakértő által meghatározott 1.035.771 Ft-ból a keresetleszállítás folytán levonta az emeleti lépcsőfeljáró korlátjának kiépítésével kapcsolatos 108.156 Ft-ot. Ebből az összegből nem tartotta levonhatónak az átalakítással bekövetkező értékelkedést, mert ezeket a kiadásokat a károsult életminőségének javítása indokolja, nem minősülnek fényűző jellegűek, arra sem merült fel adat, hogy azokat a felperes gazdagodási céllal kívánja végrehajtani. Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a részítélettel elbírált keresetre is kiterjedően döntött, a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő 578.320 Ft perköltség megfizetésére az alperest kötelezte.

Az ítélet ellen, annak megváltoztatása érdekében az alperes fellebbezett. Elsődlegesen a kereset teljes elutasítását kérte, álláspontja szerint a felperes a bejárati lépcsőt és a fürdőszobát eddig is tudta használni, erre a jövőben is képes bokaízületi mozgásbeszűkülése mellett is, ezért az ingatlan átalakítása egészségi állapotából adódóan nem indokolt. Másodlagosan a marasztalási összeg leszállítását kérte, mert a beruházások az ingatlan forgalmi értékét növelik, az értékelkedést a beruházások költségeiből le kell vonni.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Kiemelte, a közbenső ítélet anyagi jogereje folytán az alperes már nem vitathatja a károkozó magatartása folytán bekövetkezett felperesi egészségkárosodást, az orvosszakértői vélemény szerint ezzel okozati összefüggésben váltak szükségessé az elvégzendő átalakítási munkák, amelyek indokolt költsége az

igazságügyi műszaki szakértő aggálytalan véleményén alapul. A másodlagos fellebbezési kérelem kapcsán arra hivatkozott, az ingatlan forgalmi szakvéleménnyel nem igazolt az átalakítás folytán bekövetkező értékelkedés és annak összege, de az eset körülményei alapján nem is indokolt az esetleges gazdagodás levonása a kártérítésből.

A beavatkozó a másodfokú eljárásban nyilatkozatot nem tett.

A fellebbezés részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 206.§ (1) bekezdése szerinti megalapozott értékelésével alapvetően helyesen, azonban nem teljes körűen állapította meg.

Ezért azt a másodfokú bíróság kiegészíti azzal, hogy amennyiben a felperes az otthonául szolgáló családi ház bejárati lépcsőjét és fürdőszobáját 927.615 Ft ráfordítással akadálymentesíti azért, hogy egészségi állapotának megfelelő lakókörnyezetet biztosítson magának, az az ingatlan értékét 388.125 Ft-tal növeli, így a beruházás értéknövekedéssel nem fedezett költsége kerekítve 540.000 Ft. Az ingatlan forgalmi értékelkedését a másodfokú bíróság az ingatlanforgalmi szakértő 86. sorszámú szakvéleménye és 95. sorszámú írásbeli tájékoztatása alapján az alábbiak szerint állapította meg.

A szakértő szakvéleményében részletesen meghatározta azt a szakmai módszert, amellyel a perbeli avult épületen végzett beruházások forgalmi értéket emelő hatását megjelölte. Számot adott arról, hogy az ingatlan költségalapú elemzéssel számítható műszaki értékének és az összehasonlító módszerrel levezetett forgalmi értékének hányadosa, vagyis 2,39 az az arány, aminek megfelelően a beruházás költsége emeli az ingatlan forgalmi értékét. A szakvélemény szerint a bejárati lépcső, a fürdőszoba átalakítása és az emeletre vezető lépcső korlátjának kiépítése 1.035.771 Ft költséggel jár, amit visszaosztva 2,39-cel, 430.000 Ft-ban határozta meg azok együttes értékelő hatását. Mivel a felperes a szakvélemény előterjesztését követően keresetét leszállítva az emeleti lépcsőkorlát kiépítésének 108.156 Ft költségét már nem követelte, annak volt jelentősége, hogy a bejárati lépcső és a fürdőszoba akadálymentesítéséhez szükséges 927.615 Ft költségű beruházás milyen értékelkedéssel jár. Ez a szakvélemény alapján a szakértői módszernek megfelelő számítással úgy határozható meg, hogy a beruházás 927.615 Ft-os várható költségét vissza kell osztani 2,39-cel. Az így kiszámított 388.125 Ft forgalmi érték növekedést levonva a beruházási költségéből a másodfokú bíróság kerekítve 540.000 Ft-ban állapította meg az indokolt akadálymentesítés értéknövekedéssel nem fedezett költségét.

A másodfokú bíróság nem értett egyet a felperesnek azzal az álláspontjával, az igazságügyi szakértő véleménye nem alkalmas az értékelkedés megállapítására, mert csupán annak maximumát határozta meg azzal, hogy alacsonyabb összeg is lehet. A másodfokú bíróság kiemeli, a még el sem végzett beruházások forgalmi értéket növelő hatása pontos összegben objektív okból nem határozható meg, a kirendelt igazságügyi szakértő azonban az ingatlan adatai, a forgalmi érték meghatározására szolgáló szakértői módszerek és számítások alapján megalapozott becslést tartalmazó véleményt terjesztett elő. Ebből azonban nem vonható le arra megalapozott következtetés, hogy a beruházásokkal létrehozott ráfordításnál kisebb mértékű értékelkedés nem az előre látható költségigény mintegy 40%-át kitevő összegű, hanem csak bagatell, akár 1.000 Ft lenne. A károsult gazdagodásának tényét és összegét ezért a szakértői véleménnyel bizonyította az alperes.

Az így kiegészített tényállás alapján sem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az alperest vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte, az annak összegére levont következtetésével azonban a másodfokú bíróság - a kiegészített tényállásra tekintettel - csak részben értett egyet.

Az alperes elsődleges fellebbezési kérelmében tévesen hivatkozott arra, a felperes nem tudta bizonyítani a jogerős közbenső ítéletben felrótt mulasztásával, illetve a peroneus idegsérüléssel okozati összefüggésben szükségessé váltak ingatlanában az általa igényelt akadálymentesítési munkálatok, keresetét ezért el kellett volna utasítani.

Az ítéletábra a korábban hozott másodfokú részítéletében már kifejtette, az, hogy a jogerős közbenső ítélet az alperes kártérítési felelősségének fennállását megállapította, szükségszerűen feltételezi az alperes kárt okozó jogellenes és egyben felróható magatartását. A közbenső ítélethez fűződő, az 1952. évi Pp.229.§ (1) bekezdése szerinti anyagi jogerő folytán a felperest ért és általa megtéríteni kért vagyoni kár bekövetkezése már nem volt vitássá tehető. A kereset teljes elutasításának csak abban az esetben lehet helye, ha a követelés összegére vonatkozó további eljárás során valamely, az alperes marasztalását kizáró, utóbb bekövetkezett körülmény (pl. a követelés megtérülése) merült volna fel, ennek hiányában a közbenső ítélet jogerőre emelkedése után a kereset teljes elutasítását az alperes alappal nem kérhette.

Azt, hogy a műtét során tanúsított károkozó magatartás folytán a felperes olyan egészségkárosodást szenvedett el, ami a biztonságos hely és helyzetváltoztatás érdekében szükségessé tette lakásának részbeni átalakítását, az elsőfokú bíróság a bizonyítékok logikus és okszerű mérlegelésével állapította meg. Az alperes álláspontjával szemben abból a tényből, hogy a felperes már a műtét előtt korábbi gerincsérülése és sorsszerű megbetegedései miatt 50%-os munkaképesség-csökkenést szenvedett el, és ebben az állapotában lakását átalakítás nélkül használni tudta, nem következik az, a visszer műtétet követően kialakult további lényeges, a jobb oldali lábfej mozgatási képtelenségét is eredményező egészségkárosodása mellett erre a jövőben is képes lesz. Ezzel szemben az ingatlan átalakításának szükségességét a felperes károkozó magatartásával okozati összefüggésben teljesen alátámasztotta mind az egészségkárosodást és hátrányos következményeit részletesen leíró alap, mind a akadálymentesítést vizsgáló kiegészítő orvosszakértői vélemény, ezen túl az orvosszakértő 77. sorszámú írásbeli tájékoztatásában azt is rögzítette, nem merült fel olyan kórelőzményi adat, ami szerint a felperes a visszerműtéttel okozati összefüggésben visszamaradt maradványállapotán kívül bármilyen más ok miatt akadályozott lenne a biztonságos hely és helyzetváltoztatásban, a korábbi balesetéből származó és a sorsszerűen megjelent mozgásszervi kórállapotaiból adódó elváltozásai bizonyíthatóan nem okoztak ilyen jellegű nehézséget. Mindebből csak arra vonható le megalapozott következtetés, hogy a felperes újabb egészségkárosodása mellett a családi házának bejárati lépcsőjét illetve fürdőszobáját nem tudja olyan biztonsággal használni, mint korábban, ami miatt a műszaki szakértő által tételesen meghatározott beruházások elvégzése szükséges az akadálymentesítés érdekében. A kereset ezért sem a bejárati lépcső, sem a fürdőszoba átalakítási költségei tekintetében nem volt teljesen elutasítható.

A másodlagos fellebbezési kérelemben a beruházási költség egészének megfizetésére történő kötelezését az alperes alappal kifogásolta. Ennek kapcsán az ítéletábrának azt kellett eldöntenie, az akadálymentesítés 927.615 Ft összegű költségéből le kell-e vonni az ingatlan értékében a beruházással előálló és a kiegészített tényállás szerint 388.125 Ft összegű növekményt. Ezt a kiadást az elsőfokú bíróság azért minősítette teljes egészében megtérítendő kárnak, mert a káronszerzés tilalmának főszabálya mellett is irányadónak tartotta azt Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:522.§ (3) bekezdésében kimondott, de a jelen ügyben alkalmazandó 1959. évi Ptk. mellett a bírói gyakorlat által is alkalmazott elvet, hogy a károsultnak a károkozásból származó vagyoni előnyével a kártérítést nem kell csökkenteni, amennyiben ez az eset körülményeire tekintettel

indokolt. A másodfokú bíróság azonban ezzel a következtetéssel nem értett egyet, mert a gyakorlatban a gazdagodás elszámolása a károkozó javára azokban az esetekben nem indokolt, amelyek során a károsultak a káreseményt követően különböző segélyekben, alapítványi támogatásban, adományban, egyéb juttatásban részesülnek, amelyek céljából következik, hogy e juttatásokat a károsult és nem a károkozó javára kell elszámolni.

Az 1959. évi Ptk által ki nem mondott, de a bíróságok által figyelembe vett káronszerzés kérdésében a Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.296/2011/7. számú ítéletéből is kitűnő ítélkezési gyakorlat szerint azt kell vizsgálni, hogy milyen vagyonsökkenés következett be az érintett félnél, ugyanakkor a káronszerzés tilalmának elvi szabályából következően a kárból le kell vonni a károkozásból eredő vagyoni előnyöket, ami keletkezhet a kárral szemben álló megtakarításban, illetve - mint ebben az ügyben - értéknövekedésben. A kártérítésnek ugyanis teljes jóvátételt kell biztosítania, ami azonban nem eredményezhet a károsult javára anyagi előnyt.

Arra alappal hivatkozott a felperes fellebbezési ellenkérelmében, hogy őt azért éri kár, mert a károkozó magatartás miatt arra kényszerül, hogy olyan beruházásra fordítsa a pénzét, amit a károkozó magatartás hiányában nem végzett volna el. A bírói gyakorlat szerint a kárnak nem elengedhetetlen feltétele, hogy a károsult teljes vagyonában közgazdasági értelemben csökkenés következzen be. Ha a károsult olyan dolgot szerez be (pl. gyógyászati segédeszköz), amit a károkozó magatartás hiányában nem vett volna meg, a vagyonában közgazdasági értelemben nem következik be csökkenés, hiszen az elköltött pénzösszeg helyébe ugyanolyan értékű vagyontárgy lép. Jogi értelemben viszont a károsodás megvalósul, olyasmit vett ugyanis, amire csakis a károkozás folytán lett szüksége, így az elköltött pénzösszeg megtérítését teljes egészében követelheti. Más a helyzet azonban akkor, ha megvalósul olyan többlet tényállási elem, hogy a károkozó magatartás folytán szükségessé vált kiadás miatt megnő a károsult tartós értéket képviselő vagyonának (pl. ingatlan) az értéke. Ilyenkor a kártérítés összegének meghatározása során ezt az értéknövekményt nem lehet figyelmen kívül hagyni, az ugyanis a ráfordított kiadások teljes összegének megtérítése esetén az értéknövekmény erejéig a károsult káronszerzésére vezetne.

A perbeli esetben a felperes az alperes károkozó magatartása folytán arra kényszerül, hogy új lépcsőkiosztással, nagyobb pihenő kiépítésével átalakítsa házának bejárati lépcsőjét, a fürdőszobában pedig a jelenlegi kád és zuhanyzó helyett mozgáskorlátozottan is biztonságosan használható fürdési, zuhanyzási lehetőséget biztosító átalakításokat végezzen. Ennek érdekében a műszaki szakvéleményben meghatározott építőanyagokat kell vásárolnia és az építési munkák elvégzéséért díjat fizetnie. A felperes azonban e két beruházás során nem csak az építőanyagokat és a szükséges munkát szerzi meg, hanem a beruházásokkal érintett ingatlana forgalmi értéke is megnő. A kiadás arányában a gazdagodás számottevőnek minősül, ezen túl a fürdőszoba új vezetőkei, szaniterei, burkolatai várható élettartama is meghaladja a jelenlegi állapotot. A szükséges 927.615 Ft összegű kiadások értéknövekedésnek megfelelő része 387.615 Ft erejéig tehát megtérül, ezért a káronszerzés tilalma miatt kártérítésként csak a költségei értéknövekménnyel nem fedezett részének, kerekítve 540.000 forintnak megtérítését követelhetette alappal, ezért az alperes fellebbezése ennyiben alapos volt.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az alperes marasztalását 540.000 Ft-ra leszállította. Az elsőfokú ítéletet az ezen felüli fellebbezett részében helybenhagyta.

A másodfokú bíróság döntése következtében az alperes terhére megállapított marasztalási összeg csökkent, az 1959. évi Pp.81.§ (2) bekezdése alapján ennek arányában kellett rendelkezni az

elsőfokú perköltség viseléséről is, az alperes által fizetendő elsőfokú perköltséget ezért - a részítélettel elbírált nem vagyoni kártérítésre is figyelemmel - 558.900 Ft-ra le kellett szállítani.

A felperes fellebbezése részben lett eredményes, a felek pernyertessége aránya, valamint az általuk előlegezett költségek összege között nem volt számottevő különbség, ezért a másodfokú bíróság úgy rendelkezett, hogy mindegyik fél maga viseli a saját a másodfokú költségét. A le nem rótt fellebbezési illetéket a felperes pervesztessége arányában 31.000 Ft összegben kötelesek megfizetni költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet (Kmr.) 13. § (2) bekezdés alapján, az ezen felüli másodfokú illetéket az alperes személyes illetékmentessége folytán az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 73.§ (2) bekezdése szerint irányadó Kmr. 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam viseli.

Pécs, 2019. április 4.

. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró

Pécsi Ítéltábla
Pf.III.20.009/2018/7. szám

A Pécsi Ítéltábla a Kaposvári 7. számú Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Csernus Sándor ügyvéd, ügyvédi iroda címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Kolonics Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kolonics Bálint ügyvéd, ügyvédi iroda címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében - amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a dr. Cseresnyés Zsolt ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperesi beavatkozó (alperesi beavatkozó címe) beavatkozott - a Zalaegerszegi Törvényszék 2017. december 13-án kelt 4.P.20.969/2015/54. számú részítélete ellen az alperes által 59. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság részítéletét részben megváltoztatja és az alperes marasztalását 8.000.000 (nyolcmillió) forintról 6.000.000 (hatmillió) forintra, és annak az elsőfokú ítélet szerinti kamatára leszállítja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltséget.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A felperesen alsó végtagi visszértágulatai miatt az alperes kórházában 2014. január 23-án műtétet hajtottak végre. A sebészszakorvos a visszerek eltávolítását Smetana-késsel végezte, a jobb lábfejet mozgató peroneus (szárkapocscsonti) ideget megsértette. A felperes jobb lábfeje ezért mozgásképtelenné vált, ami miatt 20% mértékű össz-szervezeti egészségkárosodásnak minősülő testi fogyatékoságot szenvedett. Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítési felelősségét a 2014. január 23-ai műtét során a felperest a peroneus idegsérüléssel okozati összefüggésben ért károkért. A Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.109/2016/6. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyta.

A felperes korábban gerincsérülést szenvedett, amely miatt 50%-os munkaképesség-csökkenést állapítottak meg nála, rehabilitációs ellátásban részesült. Állapota azonban az önellátásban nem akadályozta, állatokat - kecskéket, sertéseket, nyulakat és baromfikat - tartott, növénytermesztéssel is foglalkozott. Ellátta a ház körüli munkákat is, megbízás alapján másoknak is végzett mezőgazdasági munkákat, kőműves szakképzettsége folytán építkezéseken is segédkezett.

Az idegsérülés miatti lábfejbénulás 20%-os össz-szervezeti egészségkárosodásnak minősülő maradandó testi fogyatékoságot okozott nála, az abból eredő mozgáskorlátozottsága funkcionális értelemben véve lábfejszintű amputációnak feleltethető meg. A biztonságos helyváltoztatáshoz támbotot kell használnia, a nehéz és közepesen nehéz munkafázisok elvégzése, a tartós állás, járás számára bizonyosan állapotrosszabbodást eredményezne. Ezért a korábban végzett jövedelemszerző tevékenységeivel felhagyott, mind a tisztálkodás, mind az öltözködés során mások segítségére szorul, amit a házastársa biztosít. A felperes mozgásszegény életmódja testsúly- és vérnyomás növekedést eredményezett, baráti, ismerősi kapcsolatai is beszűkültek. Kialakult állapotja végleges, a kor előrehaladtával annak romlása várható.

A közbenső ítélet jogerőre emelkedését követően folytatódó eljárásban a felperes keresetében személyiségi jogai megsértése miatt 8.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és járulékai, valamint családi házának kényszerű átalakításával járó költségek megtérítésére 1.030.068 forint vagyoni kártérítés és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, álláspontja szerint a nem vagyoni és vagyoni kártérítés alperesi mulasztással fennálló ok-okozati összefüggése nem áll fenn, és a nem vagyoni kártérítés önmagában az összecszerülésében is eltúlzott mértékű. A beavatkozó is a kereset elutasítását kérte ellenkérelmében.

Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a nem vagyoni kártérítés iránti kereseti kérelem vonatkozásában további tárgyalásra nincs szükség, míg a vagyoni kártérítésre irányuló kereseti kérelem eldöntéséhez további bizonyítás miatt a tárgyalást el kell halasztani, ezért a nem vagyoni kártérítésről részítélettel határozott. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 8.000.000 forintot és annak 2014. január 24-étől számított késedelmi kamatát. Rögzítette, hogy a perköltségről teljeskörűen az eljárást véglegesen befejező határozatában rendelkezik.

Részítéletének indokolásában abból indult ki, hogy a felperesnek sérült a testi épséghez, az egészséghez fűződő személyiségi joga. A felperes egészségi állapota az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben súlyosan megromlott, jelentős mértékű egészségkárosodást szenvedett el az orvosszakértői vélemény szerint. A kihallgatott tanúk alátámasztották a felperes életvitelének jelentős megváltozását, mert fel kellett adnia a munkájának és egyben szabadidős tevékenységének is tekintett mezőgazdasági és egyéb ház körüli tevékenységet, és a jövőben másoknak sem tud segítséget nyújtani. Ebből eredően a korábbi szociális kapcsolatai is beszűkültek.

A felperes részére - az életkorát, a korábban fennálló betegségeit, a lábfejbénulás előtti és a jelenlegi életvitelét figyelembe véve 8.000.000 forint nem vagyoni kártérítést állapított meg. Az összegszerűség meghatározása kapcsán támpontként utalt a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.458/2012/7. számú, a perbelivel hasonló ügyben hozott ítéletére, amely hasonló hátrány ellentételezéseként 8.000.000 forint nem vagyoni kártérítést állapított meg.

A részítélet ellen az alperes fellebbezett, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését kérte megalapozatlanság miatt, másodlagos kérelme a részítélet megváltoztatására és a kereset teljes elutasítására, míg harmadlagos kérelme a részítélet részbeni megváltoztatására és a nem vagyoni kártérítés 1.000.000 forintra történő leszállítására irányult. A részítéletet azért tartotta megalapozatlannak, mert a vagyoni kártérítés körében elrendelt további szakértői bizonyítás eredménye lényeges annak megítélésében, hogy az alperesi mulasztással okozati összefüggésben a felperest milyen hátrány érte, az életminősége mennyiben változott meg.

A kereset teljes elutasítása érdekében arra hivatkozott, hogy őt a peroneus idegsérülésből eredő károk megtérítéséért terheli felelősség, a felperes azonban azzal okozati összefüggésben hátrányok bekövetkezését bizonyítani nem tudta. Álláspontja szerint a feltárt hátrányok már a műtetet megelőzően fennálltak nála, elnehezült életvitele korábbi betegségeivel, az elsőfokú bíróság által is megállapított csigolyatörésével, illetve egyéb, a kórelőzményében szereplő betegségekkel áll okozati összefüggésben, amelyek miatt már 1991. évtől bottal járt és ortopéd cipőt viselt. Marasztalása leszállítására irányuló harmadlagos fellebbezési kérelmét az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összegének eltűzött voltára alapította, aminek alátámasztására hivatkozott a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.155/2017. számú ítéletében megállapított 3.000.000 forint összegű nem vagyoni kártérítésre.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet nem megalapozatlan, az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a vagyoni kártérítés iránti kereset elbírálásához szükséges további bizonyítás a nem vagyoni kárpótlás megítélése során nem volt szükséges. Előadta azonban, hogy Sz.L.igazságügyi orvosszakértő a folytatódó elsőfokú eljárásban már előterjesztette kiegészítő szakértői véleményét, amely szerint mozgáskorlátozottsága indokoltá teszi a bejáratí lépcső és fürdőszoba kívánt átalakítását. A kiegészítő szakértői véleményt a másodfokú eljárásban új bizonyítékként csatolta. A kereset teljes elutasítására irányuló másodlagos fellebbezés körében arra hivatkozott, az alperes felelősségét és károsodásának tényét megállapító közbenső ítélet jogereje folytán az alperes a károkozó magatartásával okozati összefüggésben bekövetkezett kárt már nem vitathatja, a kereset teljes elutasítását ezért alappal nem kérheti. A harmadlagos fellebbezési kérelem kapcsán azt emelte ki, az elsőfokú bíróság megalapozott indokát adta a nem vagyoni kártérítés összegének, amely megfelel a hasonló ügyben alkalmazott kártérítési összeg nagyságrendjének. Kiemelte, hogy az alperes által fellebbezésében megjelölt ügyben hozzátartozó elvesztése miatt megítélt nem vagyoni kártérítés összege nem lehet irányadó a felperesnek járó kártérítés meghatározásakor. Álláspontja szerint a nem vagyoni kártérítés leszállításának azért nincs helye, mert az elsőfokú határozat meghozatala óta eltelt időben egészségi állapota tovább romlott, a sérült lábbal ellenoldalú bal alsó végtag tekintetében túlterheléses szindróma alakult ki.

A beavatkozó a másodfokú eljárásban tett nyilatkozat szerint az alperes fellebbezésével egyetértett.

A fellebbezés kis részben alapos.

A másodfokú bíróság először azt állapította meg, hogy a Pp.252.§ (3) bekezdésében írt feltételek hiányában az elsőfokú részítélet hatályon kívül helyezésére nincs indok, mert az alperes álláspontjával szemben nem megalapozatlan, az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta. A felperes otthonának átalakítása indokoltságára vonatkozó orvosi szakkérdés megválaszolása az átalakítási költségek megtérítésére irányuló, a részítélettel el nem bírált kereseti kérelem eldöntését alapozza meg, nem indokolta azonban a nem vagyoni kártérítés vonatkozásában a kiegészítő orvosszakértői vélemény beszerzése érdekében további tárgyalás tartását. A másodfokú bíróság utal arra, hogy a kiegészítő orvosszakértői vélemény bevétele alperes által sérelmezett elmaradása az elsőfokú részítélet hatályon kívül helyezését azért sem indokolhatta, mert azt a szakértő már elkészítette, a másodfokú bíróság annak megállapításait értékelhette.

Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú határozatot érdemben vizsgálta felül és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok Pp.206.§ (1) bekezdése szerinti megalapozott értékelésével túlnyomó részében helyesen állapította meg. Azt csupán kiegészíti az alperes által a Pp.235.§ (1) bekezdésében írt feltételeknek megfelelően a másodfokú eljárásban csatolt új okirati bizonyítékok alapján azzal, hogy a felperes bal alsó végtagján az ellenoldalú végtag kímélete következtében létrejött túlterheléses szindrómának megfelelő állapot alakult ki, ami miatt ízületeiben fájdalmak jelentkeztek, járni nehezen tud. A felperes fennálló mozgáskorlátozottsága indokoltá teszi a biztonságos hely- és helyzetváltozás érdekében lakóhelyén a bejáratú lépcső és a fürdőszoba átalakítását, a kád helyett ülőrészrel ellátott, a padozattal egy síkban lévő zuhanyzó kialakítását.

Az így kiegészített tényállás alapján sem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az alperest nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte, annak összegére levont következtetésével azonban a másodfokú bíróság csak részben értett egyet.

Az alperes másodlagos fellebbezési kérelmében tévesen hivatkozott arra, hogy a felperes által megjelölt hátrányok és a jogerős közbenső ítéletben az alperesnek felrótt mulasztás, illetve a peroneus idegsérülés közötti okozati összefüggés bizonyításának kötelezettsége a felperest terhelte volna, aki ennek nem tett eleget, keresetét ezért el kellett volna utasítani.

A perben korábban hozott jogerős közbenső ítélet az alperes kártérítési felelősségének fennállását megállapította, ami szükségszerűen feltételezi az alperes kárt okozó jogellenes és egyben felróható magatartását. A közbenső ítélethez fűződő, a Pp.229.§ (1) bekezdése szerinti anyagi jogerő folytán a felek között a felperest ért és általa megtéríteni kért kár bekövetkezése már nem volt vitássá tehető. A kereset teljes elutasításának csak abban az esetben lehet helye, ha a követelés összegére vonatkozó további eljárás során valamely, az alperes marasztalását kizáró, utóbb bekövetkezett körülmény (pl. a követelés megtérülése) merült volna fel. Ilyen körülmény fennállását azonban az alperes nem is állította, ezért a közbenső ítélet jogerőre emelkedése után a kereset teljes elutasítását alappal nem kérhette. Ez a következtetés felel meg a PK 195. számú véleményből és a BH2017. 151 számú eseti döntésből is kitűnő irányadó bírói gyakorlatnak.

A marasztalás leszállítására irányuló harmadlagos fellebbezési kérelem kapcsán a másodfokú bíróságnak abból kellett kiindulni, hogy a közbenső ítélet megállapítása szerint az alperes orvosi és felperes műtétje során nem az elvárható gondossággal jártak el. Ennek következménye a felperes testi épségének, egészségének sérelme, ami a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) 76.§-a szerint személyiségi jogsértés, ezért a 84.§ (1) bekezdésének e) pontja alapján alkalmazandó 355.§ (4) bekezdése szerint nem vagyoni kártérítés alapja. Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a nem vagyoni kártérítés célja a károsultat ért személyi

sérelmek vagyoni eszközökkel történő hozzávetőleges kompenzálása, ami miatt összegének arányban kell állnia a bekövetkezett nem vagyoni sérelmek súlyával és következményeivel.

Azt, hogy a felperest a műtét során elvárható legnagyobb gondosság elmulasztása miatt milyen nem vagyoni hátrányok érték, az elsőfokú bíróság a bizonyítékok logikus és okszerű mérlegelésével, nagyrészt helyesen állapította meg. Az alperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy a felperes életminősége nem a visszérműtét során elszenvedett idegsérülés következményeként változott meg, a hátrányai a korábbi leromlott egészségi állapotának és gerincsérülésének a következményeként jelentkeztek. Álláspontjával szemben mind a szakvélemény, mind az orvosi dokumentáció azt támasztja alá, hogy az idegsérülés okozta azt a mozgáskorlátozottságot, ami miatt rövidebb távon is csak támbottal tud járni, mindez tehát nem az 1991. évi gerincsérülés következménye. Az elsőfokú bíróság megalapozottan rögzítette, hogy a felperes már a műtét előtt 50%-os munkaképesség-csökkenést szenvedett el korábbi gerincsérülése miatt. Ezt az ítélet táblája a szakértői vélemény alapján annyiban pontosítja, hogy a felperes kórelőzményében kétoldali csípőízületi elfajulás is szerepelt. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azonban nem kétséges, hogy alapbetegségei ellenére a felperes a műtét előtt aktív életet élt, növénytermesztéssel, állattenyésztéssel foglalkozott, a ház körüli teendőket elvégezte és hasonló tevékenységekben másoknak is segítséget nyújtott.

A károkozás előtti egészségi állapota az alperes mulasztása miatt jelentős mértékben romlott. A felperes ebből eredő hátrányait az elsőfokú bíróság feltárta és nagyobb részben helyesen értékelte. Az aggálymentes orvosszakértői vélemény alapján nem vitatható, hogy járóképessége súlyosan korlátozott lett, minden tartós járást, állást igénylő tevékenységben korlátozott, ha arra alkalmanként képes is, az számára ellenjavallt, mert bizonyosan állapotrosszabbodást eredményez. Ezért bár korábban is fennállt munkaképesség-csökkenése mellett a megmaradó munkaerejét ház körüli, mezőgazdasági munkákkal hasznosította, ez számára a továbbiakban nem lehetséges, megromlott fizikai állapota egyéb téren is jelentősen beszűkítette, elnehezítette korábbi életvitelét. E hátrányok bekövetkezését teljesen alátámasztották a felperes által a másodfokú eljárásban csatolt új bizonyítékok is, a felperes elszenvedett maradandó testi fogyatéka indokolja lakókörnyezetének átalakítását, egészségi állapota pedig tovább romlott azzal, hogy sérült jobb lába kímélete folytán a bal lábán ún. túlterheléses szindróma alakult ki.

Mivel a nem vagyoni kártérítés személyi sérelmek kompenzálására szolgál, az elsőfokú bíróság tévesen vonta az értékelés körébe a mezőgazdasági munkák elmaradásából származó jövedelemkiesést. Az ugyanis az 1959. évi Ptk.355.§ (4) bekezdése szerint a nem vagyoni kártérítéstől eltérő önálló eleme a kárnak, elmaradt vagyoni előny, amit a károsult vagyoni kárként követelhet. A nem vagyoni kártérítés összege körében csak az idegsérülés személyi, tehát nem vagyoni következményeit lehet értékelni.

Az elsőfokú bíróság a felperesnek járó nem vagyoni kártérítés mértékét eltúlzott összegben határozta meg. Kétségtelen, hogy sem a személyiséget ért hátrány mértéke, sem pedig annak hozzávetőleges ellentételezésére alkalmas kárpótlás összege nem mérhető objektív mértékkel, az mindig az egyedi tényállás, a felperes élethelyzete szerint bírálendő el. A nem vagyoni kártérítés hozzávetőleges nagyságrendjének meghatározása során azonban támpontul szolgálnak a bíróságok által hasonló tényállású ügyekben hozott döntések. Az elsőfokú bíróság által felhívott Pf.III.20.458/2012/7. számú ítéletében a Pécsi Ítélet táblája az I. rendű felperes számára 8.000.000 forint nem vagyoni kártérítést ítélt meg, ami ebben a perben valóban irányadó, de nem támasztja alá a felperes ezzel azonos nagyságrendű nem vagyoni kárának megállapítását. A felhívott ügyben a felperes a mozgáskorlátozottságban jelentkező fizikai egészségkárosodása mellett jelentős, 15%

mértékű pszichés egészségkárosodást is elszenvedett. A perbelihez hasonló esetekben 8.000.000 forint nagyságrendű kártérítést az eljáró bíróságok akkor ítélték meg, ha az egészségkárosodást eredményező mozgáskorlátozottság mellett további egészségkárosítást okozó pszichés következményeket is kellett kompenzálni (Győri Ítéltábla Pf.III.20.028/2016/17/I. számú ítélet) vagy ténylegesen lábszár amputáció történt (Kúria Pfv.III.22.149/2010/7., Pécs Ítéltábla Pf.VI.20.057/2014/7. számú ítélet). Az orvosszakértő megállapította, hogy a felperes mozgáskorlátozottsága funkcionálisan lábfejszintű amputációnak felel meg, azonban a lábfejbénulással elszenvedett hátrány mértéke nem feleltethető meg a láb amputálásából eredő személyi sérelemmel. Az alperes által fellebbezésében megjelölt ítéletben hozzátartozó elvesztése miatt megítélt nem vagyoni kártérítés összege nem lehet irányadó a felperesnek járó kártérítés meghatározásakor, mert a jelen ügy nem hasonló az ott elbíráltéhoz.

Mindezek tükrében az elsőfokú bíróság által megítélt 8.000.000 forint nem vagyoni kártérítés összege eltúlzott volt. Valamennyi körülményt mérlegelve a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperest ért sérelmek hozzávetőleges kiegyenlítésére - a káridőponti ár- és értékviszonyok alapulvétele mellett - 6.000.000 forint szükséges, ezért erre az összegre a nem vagyoni kártérítés összegét leszállította, ez áll ugyanis arányban a felperest ért nem vagyoni sérelmekkel és felel meg a hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlatnak. Ezt meghaladóan azonban az alperes fellebbezése nem volt teljesíthető, a nem vagyoni kártérítés további mérséklésére nem volt indok.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság részítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az alperes marasztalását 8.000.000 forintról 6.000.000 forintra és annak az elsőfokú ítélet szerinti kamatára leszállította.

A fellebbezési eljárásban a pertárgy értéke 8.000.000 forint volt, az alperes fellebbezése 2.000.000 forintot érintően sikeres volt, 6.000.000 forint erejéig sikertelen. A Pp.81.§ (1) bekezdése alapján a nagyobb részben pervesztes alperes köteles a felperes részére másodfokú perköltséget fizetni, mely a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj. Az alperes viseli továbbá a saját másodfokú költségeit. Az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 640.000 forint fellebbezési illetéket az Itv.74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a és 15. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.

Pécs, 2018. április 11.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró

Pécsi Ítéltábla
Pf.III.20.109/2016/6. szám

A Pécsi Ítéltábla a Kaposvári 7. sz. Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Csernus Sándor ügyvéd, ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Dr. Kolonics Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kolonics Bálint ügyvéd, ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében - amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a dr. Cseresnyés Zsolt ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperesi beavatkozó neve (alperesi beavatkozó címe) beavatkozott - a ... Törvényszék 2016. május 30-án meghozott 33. számú közbenső ítélete ellen az alperes részéről 38. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

közbenső ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 25.000 (huszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperest az alsó végtagok visszértágulatai miatt vizsgálták az alperes kórházban, ahol 2013. április 26-án műtétet javasoltak, amit 2014. január 23-án végeztek el.

A felperes által aláírt műtéti beleegyező nyilatkozat tájékoztatást tartalmazott arról, hogy érműtét esetén, mint minden sebészeti beavatkozással bekövetkezhetnek általános szövődményként egyebek mellett melléksérülések (erek, idegek károsodása). Arról, hogy olyan idegsérülést szenvedhet, amely mozgásképtelenséget, bénulást okoz, a felperes nem kapott tájékoztatást.

A műtét során a sebész szakorvos a visszerek eltávolítását Smetana-késsel végezte ott is, ahol a műtéti terület a jobb lábfejet mozgató peroneus (szárkapocscsonti) ideg közvetlen környezetében volt. A műtét során ez az ideg megsérült, a felperes jobb lábfeje mozgásképtelenné vált, ami miatt 20% mértékű össz-szervezeti egészségkárosodásnak minősülő testi fogyatékosságot szenvedett.

A felperes keresetében a testi épséghez és egészséghez, valamint a munkához fűződő személyiségi jogának megsértése megállapítását és az alperes 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését kérte. Arra hivatkozott, hogy az alperes orvosa a műtét elvégzése során nem az elvárható gondossággal járt el és ennek következtében történt az idegsérülése és az egészségkárosodása. Hivatkozott arra is, hogy a műtét előtt nem tájékoztatták az annak folytán bekövetkezett egészségkárosodás kockázatáról.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra való hivatkozással, hogy a felperest a műtéti beleegyező nyilatkozattal igazoltan tájékoztatta, hogy a műtétnek idegsérülés is lehet a legkörülményesebb orvosi

tenykedés mellett előforduló szövődménye. A bekövetkezett idegsérülés ennek megfelelően az elvárható gondosság maradéktalan betartása mellett következett be.

A beavatkozó is a kereset elutasítását kérte az alperes védekezésében foglaltakkal egyetértve.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítési felelősségét a 2014. január 23-ai műtét során a felperest a peroneus idegsérüléssel okozati összefüggésben ért károkért. Döntésének indoka az volt, hogy az alperes orvosa a választott műtéti módszert az elvárható gondosság megsértésével alkalmazta akkor, amikor a peroneus ideg közvetlen környezetében alkalmazta a Smetana-kést úgy, hogy a műtéti területet nem tette láthatóvá. Az idegsérülés elkerülhető lett volna más eszköz - Váradý-eszköz - használatával, vagy ha nagyobb bemetszés ejtésével a műtéti területet láthatóvá teszi. Kiemelte, hogy az elvárható gondosság tanúsításával elkerülhető idegsérülés nem vonható a műtéti kockázat körébe, ezért erről az alperes orvosainak a felperest nem kellett tájékoztatni. Utalt azonban arra, ha lábfejbénulás a műtét kockázata körébe tartozna, a megadott tájékoztatás nem minősülne megfelelőnek, mert abból a felperes a bekövetkezett egészségkárosodás lehetőségére nem következtethetett.

A közbenső ítélet ellen az alperes fellebbezett, annak megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Felvetette az elsőfokú közbenső ítélet hatályon kívül helyezésének indokoltságát is eljárási szabálysértésre hivatkozással, mert az elsőfokú bíróság a peres eljárást megelőzően az alperes részvétele nélkül beszerzett igazságügyi orvosszakértői véleményre alapította a döntését, amelyet olyan szakértő készített, aki érsebész szakvizsgával és érsebészeti szakmai gyakorlattal nem rendelkezett, holott a perben jelentős tény megállapításához erre vonatkozó speciális szakismeret lett volna szükséges.

A kereset elutasítását arra hivatkozással kérte, hogy az orvos az adott műtéti területen is elfogadott és megengedett műtéti módszert, illetve eszközt alkalmazott. Kifogásolta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, hogy az idegsérülés más eszközzel vagy hosszabb bemetszés ejtésével elkerülhető lett volna, ezzel szemben más műtéti megoldás vagy eszköz alkalmazásának indoka az alperes orvosának tanúvallomásával igazoltan nem merült fel, ezért nem sérült az elvárható gondosság követelménye. Így a bekövetkezett idegsérülés a visszérműtét ellátás kockázata volt.

Utalt arra is, hogy erről a kockázatról írásban, illetve a kezelőorvos által szóban megfelelő tájékoztatást kapott a felperes, amit igazol, hogy a műtéti beleegyező nyilatkozat kifejezetten tartalmazta az idegek károsodását a műtét veszélyei és szövődményei között.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú közbenső ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint a beszerzett igazságügyi orvosszakértői véleményre az elsőfokú bíróság helyesen alapította a döntését, érsebész szakvizsgával rendelkező szakértő kirendelésére nem volt szükség. A szakvélemény az alperes orvosának álláspontjával szemben kellő bizonyítékul szolgált arra, hogy az egészségkárosodás az elvárható gondosság tanúsításával elkerülhető lett volna. Utalt arra, hogy a szakértő megállapítása a közigazgatási eljárásban véleményt adó M.B. szakfelügyelő főorvos által adott tájékoztatással összhangban állt. Kifejtette azt is, hogy a felperesnél bekövetkezett súlyos egészségkárosodás - bénulás - lehetőségét az írásbeli tájékoztatás nem tartalmazta, ami miatt az alperes a tájékoztatási kötelezettségének sem tett eleget.

A beavatkozó a fellebbezés teljesítését kérte az abban foglaltakkal egyetértve.

A fellebbezés alaptalan.

A másodfokú bíróság először az alperes eljárási szabálysértésre való hivatkozását vizsgálta, és azt állapította meg, hogy az elsőfokú közbenső ítélet hatályon kívül helyezésére nem volt indok, mert lényeges eljárási szabálysértés nem történt. Az Igazságügyi Szakértői és Kutatóintézetek K-i Intézetének igazságügyi szakértőként történő kirendelésére a 2008. évi XLV. törvény 21.§-a szerinti közjegyzői nemperes eljárásban került sor, a szakértő kirendelése és a szakértői bizonyítás lefolytatása a rendelkezésre álló adatok szerint a törvény 21-27/A.§-ának megsértése nélkül történt. A törvény 23.§ (2) bekezdése szerint az igazságügyi szakértő kirendelése iránti kérelemben ellenfelet megjelölni nem kell, a 27/A.§ kimondja, hogy a közjegyző a szakértői véleményt a kérelmezőn kívül kizárólag a megkereső hatóságnak küldi meg, ezért az alperes alaptalanul sérelmezte, hogy a szakvélemény a részvétele nélkül került elkészítésre. A szakértő által ilyen módon készített, és a keresetlevélhez csatolt szakvélemény pedig a Pp.183/A.§-ának (2) bekezdése alapján ugyanolyan bizonyítási eszköznek minősül, mint ha a szakvéleményt a perben kirendelt szakértő terjesztette volna elő.

Utal a másodfokú bíróság arra is, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során felhívta a közjegyző által kirendelt szakértőt további felvilágosítás adására, ismertette vele az alperes által csatolt okiratokat, valamint a műtetet végző orvos tanúvallomását is, majd a szakértőt a tárgyaláson meg is hallgatta. Erre figyelemmel alaptalanul hivatkozik az alperes arra, hogy a szakvélemény elkészítésében nem vehetett részt.

Az elsőfokú bíróság azzal sem sértette meg az elsőfokú eljárás szakértői bizonyításra vonatkozó szabályait, hogy olyan szakértő véleményére alapította döntését, aki érsebészeti szakvizsgálóval nem rendelkezett, és ilyen képzettséggel, gyakorlattal rendelkező szakkonzultánst sem vont be a szakvélemény elkészítésébe. Tény az, hogy az érsebészeti nem a miniszter 9/2006.(II.27.) IM rendeletében szereplő szakértői terület, azonban nem ennek, hanem a 31/2008.(XII.31.) IRM rendelet 16/A.§ (2) bekezdésének volt jelentősége. Eszerint ha a szakkérdés egészségügyi tevékenység megítélésének vizsgálatára irányul, úgy igazságügyi orvostani és az egészségügyi tevékenységnek megfelelő klinikai szakkérdés szerinti szakértői vizsgálatot kell elvégezni. A jelen ügyben értékelendő egészségügyi tevékenység a visszer miatt végzett műtét volt, ami a szakértő véleményével igazoltan nem érsebészeti, hanem általános sebészorvosi kompetenciát igényel. Ezt az is alátámasztja, hogy az alperes műtetet végző orvosa sem volt érsebész.

Nem követett el tehát az érdemi döntésre kiható eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság, amikor az Igazságügyi Szakértői és Kutatóintézetek K-i Intézete részéről olyan igazságügyi orvossal vett igénybe, aki az egészségbiztosítási- és igazságügyi orvostan, valamint a sebészet és a mellkassebészet szakorvosa, azonban érsebész szakvizsgálóval nem rendelkezett. A perben felmerült, a végzett egészségügyi tevékenységnek megfelelő klinikai szakkérdés ugyanis igazságügyi orvostani és sebészeti szakértői vizsgálat elvégzését tette szükségessé.

A kirendelt szakértő kompetenciája tehát kiterjedt mindazokra a klinikai szakterületekre, amelyeknek az ismeretére szükség volt az alperes által végzett egészségügyi tevékenység megítéléséhez, a megalapozott véleményadáshoz szükséges szakértelem hiánya nem állapítható meg a szakvélemény bizonyító erejének az értékelésekor. Ezért érsebész szakvizsgálóval rendelkező igazságügyi orvossal új szakértőként történő kirendelésére vagy ilyen szakterületen szakkonzultans bevonásával a szakvélemény kiegészítésére nem volt szükség, az alperes erre irányuló bizonyítási indítványát a másodfokú bíróság sem teljesítette. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének a Pp.252.§ (2), illetve (3) bekezdésén alapuló hatályon kívül helyezése nem volt indokolt, ezért a másodfokú bíróság az ügy érdemében hozott döntést.

Az elsőfokú bíróság a kártérítési kereset jogalapjának az elbírálásához szükséges bizonyítást a kellő részletességgel lefolytatta, a peradatok okszerű és helyes mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, azt a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján csupán kiegészíti az alábbi releváns tényekkel:

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Országos Tisztiorvosi Hivatala a felperes panaszának vizsgálata során megbízta M. B. szakfelügyelő főorvost az ellátás vizsgálatával. M. B. véleménye szerint a felperes által elszenvedett sérülés nem tekinthető tipikusnak. A ritka, de kétségtelenül ismert sérülés kellő körültekintéssel, jó metszésvezetéssel és a Smetana-kés megfontoltabb alkalmazásával, egy kevésbé traumatizáló segédeszköz igénybevételével elkerülhető lett volna.

A tényállás fenti kiegészítésének megalapozottságát és szakszerűségét nem zárja ki az a tény, hogy az Egészségügyi Nyilvántartási és Képzési Központ másodfokú eljárást lezáró 37183-12/2015/ELN számú határozata szerint szakmai szabályszegés nem történt, mert a műtéti beleegyező nyilatkozatban az idegsérülés lehetősége szerepelt, ami miatt az alperessel szemben pénzbírságot kiszabó elsőfokú határozatot megsemmisítette.

A másodfokú bíróság az így kiegészített tényállást elfogadta ítélezése alapjául, és annak alapján egyetértett az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetéssel, az alperes kártérítési felelősségét megállapító elsőfokú közbenső ítéletet ezért a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján közbenső ítéletével helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság által felhívott jogi indokokat a másodfokú bíróság kiegészíti az alábbiakkal:

A jogvitát arra figyelemmel kellett elbírálni, hogy a felperes és az alperes között társadalombiztosítási elemekkel is átszőtt, a megbízási és a vállalkozási szerződés jellemzőit magában foglaló polgári jogi jogviszony jött létre. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptké.) 51.§ és 50.§ (1) bekezdése alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) rendelkezéseit kellett alkalmazni.

A felek közötti jogviszony megszegése, hibás teljesítése esetén a kártérítési jogkövetkezmény feltételeit az 1959. évi Ptk.318.§ (1) bekezdés alapján érvényesülő 339.§ (1) bekezdése szabályozza, a bekövetkezett kárért a 348. § (1) bekezdése szerint a munkáltató felelős. A polgári jogi kártérítési felelősség általános feltételi közül a Pp.164.§ (1) bekezdése szerint a károsultnak kell bizonyítania, hogy a károkozó jogellenes magatartásával okozati összefüggésben kára keletkezett, ugyanakkor a károkozó kimentheti magát annak bizonyításával, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. Az adott helyzetben egészségügyi intézménytől általában elvárható magatartás tartalmát az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. tv. (Eütv.) káresemény idején hatályos és az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott 77.§ (3) bekezdése szerinti gondossági mérce, vagyis az ellátásban résztvevőktől elvárható gondosság, valamint a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartása tölti ki. Az elsőfokú bíróság a fenti kiegészítésre is figyelemmel közbenső ítéletével helytállóan állapította meg az alperes kártérítő felelősségét a műtét során gondatlanul okozott idegsérülésből eredő károkért.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében helytállóan utalt arra, az elsőfokú bíróság megalapozottan indult ki abból, hogy a visszérműtét közben bekövetkezett idegsérülés kapcsán az alperesnek mentesüléséhez azt kellett volna bizonyítania, hogy nem csak szakmai szabályszegés nélkül, de az elvárható gondossággal járt el a felperes ellátása során. A gondossági mérce ugyanis tágabb a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásánál. Az alperesnek tehát a kimentése érdekében azt kellett bizonyítania, hogy a gyógyintézettől elvárható gondossággal és körültekintéssel mindent megtett annak érdekében, hogy a káros következmény ne következzen be. Ezt az alperes a perben nem tudta bizonyítani.

Az alperesnek az az állítása beigazolódott, hiszen ezt a szakértői vélemény is alátámasztja, hogy a műtét során szakmai szabályszegés nem történt, ilyenek az alkalmazott műtéti segédeszköz használata sem minősült. Ezzel egyező M. B. véleménye, amely szerint a műtéthez a Smetana-kés használata nem róható fel hibának.

A perben rendelkezésre álló orvosszakértői vélemény, a felperes panasza folytán indult hatósági eljárásban beszerzett, - a kiegészített tényállásban felhívott - szakfelügyelő főorvosi véleménnyel teljesen összhangban állapította meg azt, hogy a megsérült ideg a térdhajlatban anatómiai elhelyezkedése miatt könnyen traumatizálható, ezért az ezen a műtéti területen elhelyezkedő tágult visszerek eltávolítása különös figyelmet, gondos sebészi preparálást igényel. Ebből az okból a térdnél végzendő műtéti területen az erősen traumatizáló Smetana-kés alkalmazása nem felelt meg az elvárható gondosság követelményének. Részletesen megindokolta, hogy a műtét során bekövetkezett súlyos következménnyel járó idegsérülés az orvostól elvárható gondosság megtartása mellett Várady-eszköz használatával, illetve a műtéti terület láthatóvá tételével elkerülhető lett volna.

Az alperes releváns védekezését, azt, hogy a szárcapocscsonti ideg térdhajlati régióban bekövetkezett sérülése az elvárható gondossággal elvégzett visszérműtét kockázati körébe tartozott és ennek megfelelő ellátás mellett következett be, a perben rendelkezésre álló bizonyítékok nem támasztották alá, és a szakfelügyelő főorvos véleményével összhangban álló orvosszakértői vélemény kifejezetten meg is cáfolta. E bizonyítékokkal szemben a műtéti beavatkozást végző kezelőorvos vallomása alapján az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor nem állapította meg azt, hogy a bénulást okozó idegsérülés az orvostól elvárható gondosság megtartása mellett következett be, amiért az alperes nem felelős.

E körben az alperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy az ideg folyamatosságát megszakító, végleges bénulást okozó műtéti sérülés nagyon ritkán fordul elő, ezért az operátor eljárása megfelelt a szakma szabályainak és az elvárható gondosságnak. A kis valószínűségű, de súlyos következménnyel járó idegsérülés előfordulásának százalékos arányából ugyanis nem vonható le azzal ellentétes következtetés, hogy a sérült ideg anatómia lefutása miatt a térd körüli műtéti területen annak láthatóvá tétele nélkül a Smetana-kés adott módon való alkalmazása nem felelt meg az elvárható gondos eljárás követelményének.

Minderre figyelemmel az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy nem volt ügydöntő jelentősége annak, az alperes tájékoztatta-e a felperest az általa elszenvedett bénulást eredményező szárcapocscsonti ideg sérülésének lehetőségéről, mert a beavatkozás elvégzésének kockázataként, műtéti szövödményként csak azok a hátrányos változások értékelhetők, amelyek az orvostól elvárható gondosság tanúsítása ellenére következtek be.

A sikertelenül fellebbező alperes a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes részéről a másodfokú eljárásban felmerült perköltséget, amit a másodfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdése alapján állapított meg. Az alperes viseli továbbá a saját másodfokú költségeit. A beavatkozó részéről a másodfokú eljárásban költség nem merült fel.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt 48.000 forint fellebbezési illetéket az Itv.74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Pécs, 2017. március 9.

. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Dr. Hrubí Adrienn s.k. bíró